

פרופ' יואל רק הוא פרופסור לאנטומיה ולאבולוציה של האדם ומלמד בפקולטה לרפואה על שם סאקלר שבאוניברסיטת תל-אביב. הוא מן החוקרים הבולטים והמובילים בתחום המחקר של ראשית האדם ונחשב לבר הסמכא בארץ בתחום זה, אך מעמדו ופרסומו חובקים עולם.

עבודת הדוקטור שלו עסקה באנטומיה ובארכיטקטורה של שלד פני ההומינידים המאובנים מהסוג אוסטרלופיתקוס (Australopithecus), ורוב מחקריו הבאים יוחדו להבנת האנטומיה הגרמית של הפנים והביומכניקה של מנגנון הלעיסה. הוא מתרכז בשני הקצוות של רצף מאובני האדם: מאובנים של הסוגים אוסטרלופיתקוס והומו (Homo) ממזרח אפריקה ומדרומה, הקדומים שבמאובני האדם, ומאובני נאנדרתלים והומו סאפיינס (Homo Sapiens) קדום מהמזרח התיכון ומאירופה, המאוחרים שבהם. במחקריו הוא ממזג את הגישה האנטומית עם הגישה הפונקציונלית כדי לרכוש הבנה עמוקה יותר של התפתחות מערכות אנטומיות אלו ולפתור בעיות טקסונומיות ופילוגנטיות של מיני האדם הרבים.

בעשרים השנים האחרונות מעורב פרופ' רק בעבודת שדה באזור האפר שבצפון אתיופיה ובאתרי הנאנדרתלים בארץ: מערות נחל עמוד, מערת היונים ומערת כבארה. המאובנים שסייע במציאתם עוזרים לשחזר את סיפור האבולוציה של האדם ולסרטט את הגאומטרייה הסבוכה של עץ התפתחותה של המשפחה כולה.

במחקר שהתפרסם ב-2007 וזכה להדים רבים הראה פרופ' רק כי השלד הקדום ביותר שהתגלה במזרח אפריקה, שנחשב עד אז לאחד האבות הקדומים של מין האדם בן זמננו, אינו מה שהעריכו. מאז גילויו בשנת 1974 היה מקובל על החוקרים ששלד זה (שנודע בכינויו "לוסי") קודם לשלב שבו התפלג האדם לשני ענפים שונים, שאחד מהם הוא הסוג הביולוגי הומו (ולפיכך נחשב השלד לאב הקדמון של הומו סאפיינס, שהאדם המודרני מתייחס עליו). הוא הראה כי שלד זה מאוחר מאותו הפילוג וכי אין הוא מאבות ההומו.

פרופ' רק העמיד דורות של תלמידים שהרצאותיו פתחו לפנייהם חלון אל עולם האבולוציה. לדידו החינוך למדע אובייקטיבי ושקול הוא ערך עליון והוא מרבה להרצות בהתנדבות כדי להציג לפני הציבור הרחב את החשיבה הביולוגית המדעית, את התאוריה האבולוציונית ואת הפילוסופיה של המדע. מאמץ רב הוא משקיע גם בדיאלוג עם הציבור הדתי בסוגיות של דת ומדע.